

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 23/2011-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. januára 2011 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti E., spol. s r. o., K., zastúpenej advokátom JUDr. R. L., K., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky, práva na právnu pomoc a rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom a rozsudkom Okresného súdu Košice II č. k. 36 Cb/189/2007-99 z 10. júna 2009, postupom a rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 2 Cob/133/2009-149 z 21. decembra 2009, a postupom Krajskej prokuratúry v Košiciach v konaní sp. zn. Kc 186/10 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti E., spol. s r. o., o d m i e t a .

Odôvodnenie

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. novembra 2010 doručená sťažnosť spoločnosti E., spol. s r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na právnu pomoc a rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy a práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom a rozsudkom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) č. k. 36 Cb/189/2007-99 z 10. júna 2009, postupom a rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 Cob/133/2009-149 z 21. decembra 2009 a postupom Krajskej prokuratúry v Košiciach (ďalej len „krajská prokuratúra“) v konaní sp. zn. Kc 186/10 a oznámením z 8. septembra 2010.

Sťažovateľka odôvodnila sťažnosť skutkovými okolnosťami sporu, ktorý vznikol medzi ňou ako žalovanou v 1. rade, J. T. ako žalovaným v 2. rade a Obcou H. vystupujúcou v postavení žalobkyne, v ktorých predovšetkým popierala, že by jej bola vyplatená suma 2 655,51 €, ktorej zaplataenia sa domáhala žalobkyňa v občianskoprávnom konaní. Okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 36 Cb/189/2007-99 z 10. júna 2009 tak, že sťažovateľku spolu s ďalším účastníkom konania zaviazal na zaplataenie žalovanej sumy a krajský súd na základe odvolania sťažovateľky rozsudkom č. k. 2 Cob/133/2009-149 z 21. decembra 2009, rozhodnutie okresného súdu potvrdil. Sťažovateľka listom zo 6. júla 2010 podala Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) podnet na podanie mimoriadneho dovolania, ktorý z poverenia generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) vybavila krajská prokuratúra odložením podnetu z dôvodu, že nezistila dôvod na podanie mimoriadneho dovolania. Podľa názoru sťažovateľky *konaním už uvedených štátnych orgánov (súdov a prokuratúry) boli porušené jej práva, predovšetkým právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 až 4, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy.*

Sťažovateľka navrhla rozhodnúť o sťažnosti takto:

„1. Základné právo obchodnej spoločnosti E., spo. s r.o. ... upravené v čl. 46, čl.47, ods. 2 , 3 , čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice II, Krajského súdu v Košiciach a Krajskej prokuratúry v Košiciach v konaniach vedených na Okresnom súde Košice II , sp. zn. 36 Cb / 189 / 2007-99 zo dňa 10.06.2009, na Krajskom súde v Košiciach , sp. zn. 2 Cob / 133 / 2009 - 146, 7207201037 zo dňa 21.12.2009 a na Krajskej prokuratúry v Košiciach, sp. zn. Kc 186/10 - 9 zo dňa 08.09.2010, porušené bolo.

2. Rozhodnutie Okresného súdu Košice II, sp. zn. 36 Cb / 189 / 2007-99 zo dňa 10.06.2009 a rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 2 Cob / 133 / 2009 - 146 , 7207201037 zo dňa 21.12.2009 a rozhodnutie Krajskej prokuratúry v Košiciach , sp. zn. Kc 186/10 - 9 zo dňa 08.09.2010 sa zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

3. Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky sa prikazuje, aby vo veci konala a prikazuje obnoviť stav pred porušením základného práva upraveného v čl. 46 , čl.47 , ods. 2,3, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

4. Obchodnej spoločnosti E., spo. s r.o... sa priznáva finančné zadostučinenie 5000 Eur..., ktoré je Okresný súd Košice II, Krajský súd v Košiciach, Krajská prokuratúra v Košiciach a Generálna prokuratúra Slovenskej republiky spoločne a nerozdielne povinný... vyplatiť do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia (nálezu).

5. Obchodnej spoločnosti E., spo. s r.o., ... priznáva trovy konania /právneho zastúpenia 216,38 Eur /..., ktoré je Okresný súd Košice II, Krajský súd v Košiciach , Krajská prokuratúra v Košiciach a Generálna prokuratúra Slovenskej republiky spoločne a nerozdielne povinný zaplatiť na účet advokáta JUDr. R. L. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia (nálezu)."

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika

ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

1. K namietanému porušeniu základných práv postupom a rozsudkom okresného súdu č. k. 36 Cb/189/2007-99 z 10. júna 2009

Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie jeho práv postupom a rozsudkom okresného súdu č. k. 36 Cb 189/2007-99 z 10. júna 2009, ústavný súd zistil, že preskúmaniu prípadného porušenia jeho základných práv bráni princíp subsidiarity.

Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných

právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

V okolnostiach prípadu mohla sťažovateľka využiť opravný prostriedok, ktorý pripúšťa § 201 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), pričom sťažovateľka toto svoje právo podaním odvolania z 30. septembra 2009 aj využila. Rozsudok prvostupňového súdu a postup, ktorý jeho vydaniu predchádzal, bol odvolacím súdom preskúmaný a krajský súd vo veci aj rozhodol rozsudkom č. k. 2 Cob/133/2009-146 z 21. decembra 2009. Vzhľadom na opísaný princíp subsidiarity vyplývajúci priamo z čl. 127 ods. 1 ústavy bolo preto potrebné sťažnosť v časti namietaného porušenia práv postupom a rozsudkom okresného súdu odmietnuť (m. m. III. ÚS 304/09, III. ÚS 271/09).

2. K namietanému porušeniu základných práv postupom a rozsudkom krajského súdu č. k. 2 Cob/133/2009-149 z 21. decembra 2009

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Lehota na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy začala v okolnostiach danej veci plynúť najneskôr dňom, ktorým rozsudok krajského súdu č. k. 2 Cob/133/2009-146 z 21. decembra 2009 nadobudol právoplatnosť, teda 20. februára 2010. Nedodržanie tejto lehoty je dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03, IV. ÚS 338/08).

Sťažovateľka doručila ústavnému súde sťažnosť proti rozsudku krajského súdu až 3. novembra 2010, teda zjavne po uplynutí dvojmesačnej lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy. Ústavný súd sa nestotožňuje s tvrdením sťažovateľky, ktorá vychádza z nesprávneho právneho názoru, že lehota na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy jej začala plynúť až dorúčením „*písomného oznámenia z Krajskej prokuratúry Košice*“. Podanie podnetu generálnej prokuratúry na podanie mimoriadneho dovolania a ani prípadné doručenie stanoviska krajskej prokuratúry, ktorým je takýto podnet zo strany orgánov prokuratúry odložený, nie je právne významné na zachovanie lehoty na podanie sťažnosti proti postupu a rozhodnutiu krajského súdu, ktorý právoplatne rozhodol v sťažovateľkinej veci, a nie je ani postupom (resp. opravným prostriedkom), ktorý možno považovať za právny prostriedok ochrany základných práv a slobôd podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, ktorý treba vyčerpať pred podaním sťažnosti ústavnému súde, resp. má predchádzať podaniu sťažnosti ústavnému súde podľa čl. 127 ústavy (obdobne I. ÚS 147/2010). Keďže sťažnosť proti

rozsudku krajského súdu bola podaná oneskorene, ústavný súd ju z tohto dôvodu v uvedenej časti odmietol.

3. K namietanému porušeniu základných práv postupom krajskej prokuratúry a oznámením sp. zn. Kc 186/10 z 8. septembra 2010

Vo zvyšnej časti sťažnosť sťažovateľky smerovala proti postupu krajskej prokuratúry a jej oznámeniu sp. zn. Kc 186/2010 z 8. septembra 2010 z dôvodu, že krajská prokuratúra odložila sťažovateľkin podnet na podanie mimoriadneho dovolania adresovaný generálnemu prokurátorovi.

Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že na vyhovenie podnetu na podanie mimoriadneho dovolania nie je právny nárok, t. j. fyzickej osobe alebo právnickej osobe, ktorá takýto podnet podala, nevzniká nárok na jeho akceptovanie a generálny prokurátor nemá povinnosť takémuto podnetu vyhovieť. V prípade sťažovateľky jej podnet generálna prokuratúra postúpila na vybavenie krajskej prokuratúre, ktorá po preskúmaní na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu nezistila dôvody na podanie mimoriadneho dovolania, pretože právne posúdenie veci konajúcimi súdmi považovala za správne a sťažovateľkou namietaný dôvod na podanie mimoriadneho dovolania v zmysle § 243f ods. 1 písm. c) OSP za nedôvodný. To viedlo k odloženiu podnetu sťažovateľky.

Z ustanovení § 243e a nasl. OSP možno vyvodiť, že ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorého využitie patrí iba generálnemu prokurátorovi. Citovaná právna norma neukladá povinnosť (nevzniká právny nárok) vyhovieť každému podnetu. Voľná úvaha generálneho prokurátora o tom, či podá, alebo nepodá mimoriadne dovolanie, je vylúčená iba v prípade, že zistí, že zákonné podmienky na podanie mimoriadneho dovolania sú splnené (II. ÚS 200/2010).

Vo svojej rozhodovacej činnosti už ústavný súd vyslovil, že oprávnenie na podanie mimoriadneho dovolania nemá charakter práva, ktorému je poskytovaná ústavnoprávna ochrana (I. ÚS 19/01, II. ÚS 176/03). Z toho dôvodu odloženie podnetu na podanie

mimoriadneho dovolania, t. j. jeho neakceptovanie, nemôže spôsobiť porušenie základných práv sťažovateľa (obdobne napr. II. ÚS 14/04).

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

V okolnostiach prípadu krajská prokuratúra sťažovateľke listom z 8. septembra 2010 oznámila, že na základe jej podnetu na podanie mimoriadneho dovolania nebude podané mimoriadne dovolanie, a náležite jej vysvetlila dôvody takéhoto postupu. Tým bol podľa názoru ústavného súdu podnet sťažovateľky riadne vybavený, čo v okolnostiach prípadu vylučuje akúkoľvek príčinnú súvislosť medzi postupom krajskej prokuratúry a namietaným porušením práv sťažovateľky, resp. zistenie takej možnosti porušenia jej práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol ústavný súd posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľky v časti smerujúcej proti postupu krajskej prokuratúry odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľky v danej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. januára 2011